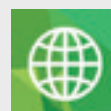

Särskild rapport

**AVS-investeringsanslaget:
ger det något mervärde?**EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tfn. +352 4398-1

E-post: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på internet
via Europa-servern (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2015

Print	ISBN 978-92-872-3126-0	ISSN 1831-0990	doi:10.2865/16953	QJ-AB-15-015-SV-C
PDF	ISBN 978-92-872-3137-6	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/243838	QJ-AB-15-015-SV-N
EPUB	ISBN 978-92-872-3162-8	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/326165	QJ-AB-15-015-SV-E

© Europeiska unionen, 2015
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Luxembourg

Särskild rapport**AVS-investeringsanslaget:
ger det något mervärde?**

(i enlighet med artikel 287.4 stycket i EUF-fördraget)

I våra särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra effektivitets- och regelefterlevnadsrevisioner av särskilda budgetområden eller förvaltningsteman. Vi väljer ut och utformar granskningsuppgifterna så att de ska få största möjliga effekt och bedömer riskerna när det gäller resultat eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella inkomsterna eller utgifterna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsavdelning III – under ledning av revisionsrättens ledamot Karel Pinxten – som är specialiserad på utgiftsområdet externa åtgärder. Revisionen leddes av ledamoten Klaus-Heiner Lehne, med stöd av chefen för hans kansli Michael Weiss, enhetschef Sabine Hiernaux-Fritsch, granskningsledare Lars Markström och revisorerna Polina Cherneva och Athanasios Tsamis.

Från vänster till höger: S. Hiernaux-Fritsch, M. Weiss, K.-H. Lehne, A. Tsamis och L. Markström.

Punkt

Ordförklaringar och förkortningar

I–VII Sammanfattning

1–10 Inledning

1–9 Inrättandet av investeringsanslaget

10 Investeringsanslagets mervärde

11–13 Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

14–37 Iakttagelser

14–27 Insatserna inom investeringsanslaget är överlag i linje med EU:s övriga åtgärder för utvecklingssamarbete

16–18 Undersökning och projekturval

19–27 Finansieringsformer

28–37 Investeringsanslaget ger tillgång till långsiktig finansiering och lån i lokal valuta och åstadkommer en katalysatoreffekt

29–30 Långsiktig finansiering

31–33 Finansiering i lokal valuta

34–37 Katalysatoreffekt

38–42 Slutsatser och rekommendationer

Bilaga I — Godkända årliga och ackumulerade insatser, ingångna kontrakt och utbetalningar som gjorts genom investeringsanslaget i AVS-länderna

Bilaga I — Fördelning per finansieringsinstrument

Bilaga III — Förteckning över de projekt som revisionsrätten granskade

Europeiska investeringsbankens svar

Ordförklaringar och förkortningar

AVS: en grupp stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet

EIB: Europeiska investeringsbanken

Enligt artikel 309 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska Europeiska investeringsbanken ha till uppgift att bidra till utvecklingen av den inre marknaden. Enligt Cotonouavtalet förvaltar banken även AVS-investeringsanslaget.

EU-delegation: EU företräds av 139 EU-delegationer och kontor runtom i världen. EU:s delegationer är en del av Europeiska kommissionen men tjänar EU:s intressen som helhet.

EUUF: Europeiska utvecklingsfonden

Europeiska utvecklingsfonden är det viktigaste instrumentet för EU:s bistånd till utvecklings-samarbete med länderna i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet samt de utomeuropeiska länderna och territorierna. Partnerskapsavtalet, som undertecknades i Cotonou den 23 juni 2000 för en period på 20 år (Cotonouavtalet), utgör den nuvarande ramen för Europeiska unionens förbindelser med dessa länder och territorier. Det är inriktat på målet att minska och på sikt utrota fattigdomen.

SMF: små och medelstora företag.

ULT: utomeuropeiska länder och territorier

I

AVS-investeringsanslaget infördes genom Cotonou-avtalet och började användas 2003 för en 20-årsperiod. Syftet med investeringsanslaget är att stödja investeringar inom alla sektorer av ekonomin som företas av privata aktörer eller affärsdrivande enheter inom den offentliga sektorn. Det ger finansiering på medellång och lång sikt genom olika finansieringsinstrument med syftet att uppnå hållbara positiva ekonomiska, sociala eller miljömässiga verkningar.

II

Investeringsanslaget, som får sitt kapital från nionde, tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden, är en riskbärande fond som automatiskt förnyas och syftar till finansiell bärkraftighet. Det totala kapitalet uppgår till 3 685 miljoner euro. Medlemsstaternas bidrag till kapitalet betalas direkt till Europeiska investeringsbanken som förvaltar investeringsanslaget.

III

Vid revisionen granskade vi insatser som undertecknades mellan 2011 och 2014 som underlag för en bedömning av om investeringsanslaget gav något mervärde till EU:s utvecklingsamarbete med länderna i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet. Vi bedömde om insatserna inom investeringsanslaget låg i linje med EU:s övriga utvecklingsbistånd till AVS-länderna och utvärderade hur väl man med hjälp av investeringsanslaget hade lyckats ge tillgång långsiktig finansiering och lån i lokal valuta. Till sist bedömde vi om insatserna hade någon katalysatoreffekt.

IV

Vi kom fram till att investeringsanslaget faktiskt ger ett mervärde till EU:s utvecklingsamarbete med AVS-länderna.

V

Insatserna inom investeringsanslaget är överlag i linje med EU:s utvecklingsamarbete med AVS-länderna. Projekt har startats inom ramen för *Impact Financing Envelope* (program för etisk finansiering). Avtalskyldigheten att informera stödmottagarna om finansiering från EIB/investeringsanslaget fullgörs inte alltid och tekniskt stöd riktas inte alltid till små och medelstora företag (SMF).

VI

Investeringsanslaget ger långsiktiga lån och finansiering i lokal valuta. Det har även positiv katalysatoreffekt.

VII

I slutet av rapporten lämnar vi två rekommendationer som är avsedda att öka investeringsanslagets mervärde.

Inrättandet av investeringsanslaget

01

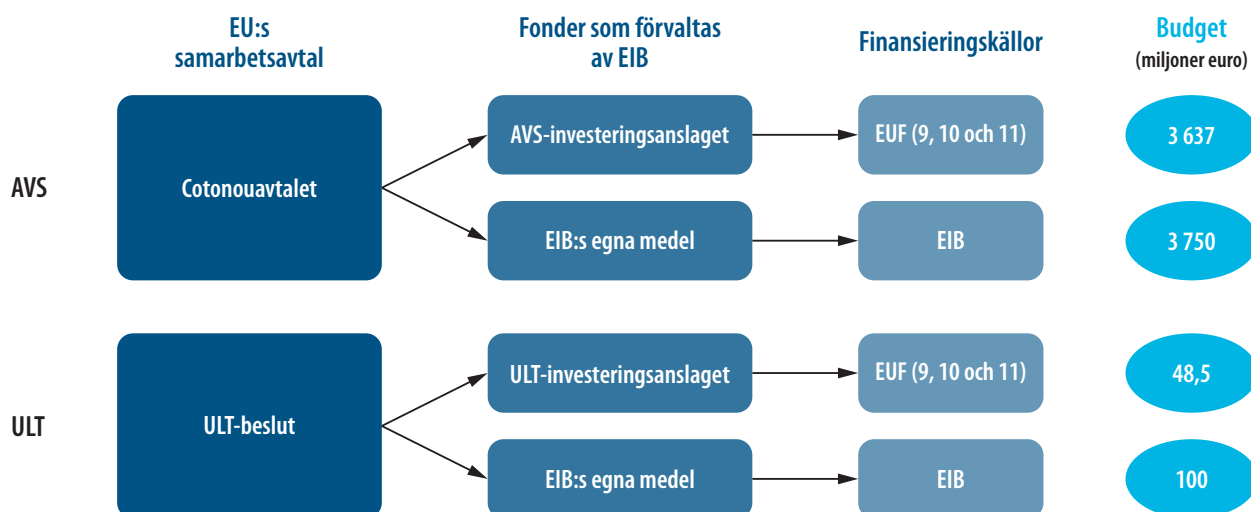
AVS-investeringsanslaget inrättades genom Cotonouavtalet¹ och ULT-beslutet² och började användas 2003 för en 20-årsperiod. Syftet med investeringsanslaget är att stödja investeringar inom alla sektorer av ekonomin (tjänster, energi, telekommunikationer, transport osv.) som företas av privata aktörer eller affärsdrivande enheter inom den offentliga sektorn. Det ger finansiering på medellång och lång sikt genom olika finansieringsinstrument med syftet att uppnå hållbara positiva ekonomiska, sociala eller miljömässiga verkningar.

02

Europeiska investeringsbanken kompletterar investeringsanslagets medel med sina egna medel. En översikt över huvudkomponenterna i den finansiering som investeringsanslaget och EIB tillhandahåller från sina egna medel till gruppen stater från Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (AVS) och utomeuropeiska länder och territorier (ULT) finns i **illustration 1** nedan.

- 1 AVS-EU-partnerskapsavtalet (Cotonouavtalet) (EGT L 317, 15.12.2000, s. 3).
- 2 Rådets beslut 2001/822/EG av den 27 november 2001 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska gemenskapen (EGT L 314, 30.11.2001, s. 1).

Illustration 1 Översikt över den finansiering som investeringsanslaget och EIB tillhandahåller från sina egna medel i AVS-länder och utomeuropeiska länder och territorier (ULT)

Källa: Revisionsrätten med uppgifter från EIB.

Inledning

03

Medlemsstaterna betalar sina bidrag till investeringsanslaget direkt till EIB. Dessa medel fördelas genom den nionde, tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden (EUF). Investeringsanslaget förvaltas av EIB som ska agera i EU:s namn och på EU:s risk³ och på samma sätt som EUF, utanför ramen för EU:s allmänna budget. Investeringsanslaget omfattas inte av revisionsrättens årliga revisionsförklaring och är inte föremål för Europaparlamentets förfarande för beviljande av ansvarsfrihet⁴.

04

Investeringsanslaget är en fond som automatiskt förnyas, det vill säga intäkter och amorteringar används för att finansiera fortsatta insatser så att anslaget blir finansiellt bärkraftigt. Inom nionde, tionde och elfte EUF avsattes en total budget till investeringsanslaget på 3 685,5 miljoner euro. Vid utgången av 2014 hade medlemsstaterna betalat in 2 057 miljoner euro. Närmare uppgifter om investeringsanslagets portfölj i AVS-länderna finns i **bilaga I**.

05

Inom elfte EUF fylldes investeringsanslaget på med 500 miljoner euro som skulle användas som särskild finansiering, EU-AVS-programmet för etisk finansiering (*Impact Financing Envelope*, IFE), för finansiering av insatser med större utvecklingseffekter.

06

Investeringsanslaget är en post utanför balansräkningen i EIB:s räkenskaper. Investeringsanslagets portfölj växte från 2,8 miljarder euro i slutet av 2010 till 4,5 miljarder euro i slutet av 2014. Intäkterna under denna period presenteras i **ruta 1**.

07

I Cotonouavtalet anges att investeringsanslagets verksamhet ska äga rum på marknadsrelaterade villkor utan att förorsaka snedvridningar på lokala marknader eller ersätta privata finansieringskällor. Strävan ska vara att investeringsanslaget ska ha en katalysatoreffekt genom att underlätta mobiliseringen av långfristig lokal finansiering och uppmuntra utländska privata investerare och långgivare att engagera sig⁵.

- 3 Artikel 51 i rådets förordning (EU) nr 2015/323 av den 2 mars 2015 med budgetförordning för elfte Europeiska utvecklingsfonden (budgetförordning) (EUT L 58, 3.3.2015, s. 17).
- 4 Parlamentet har dock formulerat flera rekommendationer avseende investeringsanslaget i sin resolution av den 29 april 2015 Ansvarsfrihet 2013: EU:s allmänna budget – åttonde, nionde och tionde Europeiska utvecklingsfonden (EUF), P8_TA-PROV(2015)0120, punkterna 53–63.
- 5 Närmare uppgifter finns i artikel 3.1 a och 3.1 b i bilaga II till Cotonouavtalet.

Ruta 1

Investeringsanslagets portfölj och intäkter under åren 2011–2014 (miljoner euro)

	2011	2012	2013	2014
Ingångna kontrakt (ackumulerat)	3 009,1	3 364,1	3 835,6	4 488,2
Totala intäkter för året	78,4	45,7	10,3	31,2

Källa: EIB.

08

När det gäller finansieringsformer och finansieringsvillkor är det kreditrisken som är den avgörande skillnaden mellan finansiering genom investeringsanslaget och lån från EIB:s egna medel. EIB:s egna medel begränsas till lån som säkras genom solida garantier och andra säkerheter, medan finansiering genom investeringsanslaget kan ges med högre risknivå. Lån från EIB:s egna medel används huvudsakligen till projekt inom offentliga sektorn.

09

Genom investeringsanslaget tillhandahålls framför allt krediter till finansiella intermediärer, riskkapital via kapitalinvesteringar och finansiering av infrastrukturprojekt (se **bilaga II**).

Investeringsanslagets mervärde

10

EIB lyfter fram tre sätt på vilka investeringsanslaget särskilt kan ge ett mervärde⁶:

- a) Genom att ge stödmottagare i AVS-länderna tillgång till långsiktig finansiering,
- b) Genom att ge finansiering i lokal valuta,
- c) Genom att öka stödmottagarnas trovärdighet och mobilisera andra finansiella resurser för att åstadkomma en katalysatoreffekt.

⁶ *Annual report 2014 on EIB activity in Africa, the Caribbean and Pacific, and the overseas territories* (EIB:s årsrapport om verksamheten i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet och i utomeuropeiska territorier), s. 17 (<http://www.eib.org/infocentre/publications/all/investment-facility-annual-report-2014.htm?lang=en>).

Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

11

Vi bedömde om investeringsanslaget gav mervärde till EU:s utvecklingsarbete med AVS-länderna. Vi tittade särskilt på följande två frågor:

- a) Är insatserna inom investeringsanslaget överlag i linje med EU:s övriga utvecklingsarbete med AVS-länderna?
- b) Ger investeringsanslaget tillgång till långsiktig finansiering och lån i lokal valuta, och åstadkommer det en katalysatoreffekt?

12

Revisionen var kort och avgränsad – revisionsrättens första revision på detta specifika område – och den genomfördes mellan januari och maj 2015. Den gällde sådana insatser inom investeringsanslaget i AVS-länder som undertecknades mellan 2011 och 2014. Insatser som finansierades med EIB:s egna medel ingick inte eftersom de ligger utanför revisionsrättens mandat. Finansiering till utomeuropeiska länder och territorier ingick inte heller eftersom den gällde mycket små belopp. Vi gjorde ingen bedömning av resultat och utfall och drar därför inte någon slutsats om AVS-investeringsanslagets ändamålsenlighet.

13

Revisionsarbetet bestod av en analytisk granskning, intervjuer med EIB:s och kommissionens personal och detaljgranskning av ett urval insatser. Vi gjorde ett revisionsbesök – i Kenya och Uganda. Urvalet, som täcker en rad olika finansieringsinstrument och sektorer, bestod av 20 insatser som finansierades genom investeringsanslaget (se **bilaga III**). Urvalet motsvarade 35 % av det totala antalet kontrakt inom investeringsanslaget som undertecknades med stödmottagare i AVS-länderna mellan 2011 och 2014.

Insatserna inom investeringsanslaget är överlag i linje med EU:s övriga åtgärder för utvecklingssamarbete

14

Vi undersökte om insatserna inom investeringsanslaget var i linje med EU:s övriga utvecklingssamarbete med AVS-länderna. Det innebar att vi granskade urvalsförfarandena och finansieringsarrangemangen. Vi anser att de 20 granskade insatserna var i linje med EU:s utvecklingspolitik som den beskrivs allmänt i Cotonouavtalet.

15

Med EU-AVS-programmet för etisk finansiering (IFE) kan investeringsanslaget användas till stöd för projekt med högre risk som samtidigt bedöms kunna ge större utvecklingseffekt. IFE har en enorm potential att ytterligare öka samstämmigheten med EU:s övriga utvecklingssamarbete genom att man inriktar sig på projekt som ger hög utvecklingseffekt, med det överordnade målet att minska fattigdomen. Efter ett beslut i april 2014 om vilka finansieringsinstrument som skulle användas godkändes två projekt före 2014 års utgång.

Undersökning och projekturval

16

EIB samordnar undersökningen projekturvalet från sitt huvudkontor i Luxemburg. Banken använder sig av sina företrädare i AVS-länderna i samråd med EU-delegationen i landet. Ett policybeslut nyligen om att öka EIB:s närvaro i AVS-länderna och inhysa EIB:s lokala kontor i EU-delegationens lokaler borde bidra ytterligare till bättre samordning mellan EIB och kommissionen.

17

Finansieringsförslag utarbetas av EIB och innehåller en beskrivning av projektet och dess samstämmighet med EU:s aktuella landstödstrategi eller regionala stödstrategi. När ett finansieringsförslag presenteras för kommittén för investeringsanslag⁷ ombeds kommissionen lämna ett yttrande över förslagens samstämmighet med EU:s utvecklingspolitik. När kommittén för investeringsanslag har godtagit ett förslag läggs det fram för EIB:s styrelse som fattar det slutliga finansieringsbeslutet.

18

Kommissionen lämnade ett positivt yttrande över alla de 20 insatser som vi granskade. I de fall där kommissionen hade några kommentarer hade de tagits upp under det aktuella mötet i kommittén för investeringsanslag.

7 Kommittén för investeringsanslag inrättades genom artikel 13 i rådets förordning (EU) nr 617/2007 av den 14 maj 2007 om genomförande av tionde Europeiska utvecklingsfonden enligt AVS-EG-partnerskapsavtalet (EUT L 152, 13.6.2007, s. 1). Kommittén består av företrädare för medlemsstaterna och en företrädare för kommissionen utan rösträtt.

Finansieringsformer

Krediter

19

Krediter till finansiella intermediärer är det viktigaste instrumentet som används inom investeringsanslaget för att stödja små och medelstora företags finansieringsbehov i AVS-länderna. Genom att finansiella intermediärer används för att låna medlen vidare till små och medelstora företag kan många fler företag nås på ett kostnadseffektivt sätt än vad som vore möjligt via direkt utlåning från EIB. Samarbete med finansiella intermediärer ger investeringsanslaget tillgång till information om avgörande ekonomiska förändringar i den privata sektorn.

20

EIB samarbetar med finansiella intermediärer som valts ut efter noggranna kontroller av deras tidigare resultat, framtidsstrategi och inriktning på utlåning till ett stort spektrum av små och medelstora företag. Det finns två fördelar med att investeringsanslaget kanaliseras via finansiella intermediärer: a) anslaget ger de finansiella intermediärerna säker långsiktig finansiering och utvecklar därigenom den lokala finansiella sektorn, och b) anslaget stimulerar de finansiella intermediärerna att låna pengarna vidare till små och medelstora företag.

21

Som en del av sina kontroller av stödberättigande med avseende på om krediterna används korrekt har EIB infört ett "tilldelningsförfarande" där EIB godkänner slutmottagarna innan en kredit betalas ut till den finansiella intermediären⁸. Enligt förfarandet måste den finansiella intermediären nämna EIB/investeringsanslaget i avtalet om vidareutlåning med varje slutmottagare och rapportera till EIB om hur krediten används.

22

Tilldelningsförfaranden kan användas för att kontrollera om slutmottagarna har rätt till stöd, men används inte av så många andra institut för utvecklingsfinansiering. Vi konstaterade att tilldelningsförfarandet fungerade som avsett i de utvalda projekten i Uganda men inte i Kenya när det gäller skyldigheten att nämna EIB/investeringsanslaget (se **ruta 2**).

8 "Tilldelningsförfarandet" gäller inte mikrokrediter där de finansiella intermediärerna lämnar en övergripande förteckning över tilldelningar.

Finansiella intermediärers användning av finansiering från investeringsanslaget

Ingen av de tre banker vi besökte i Kenya hade nämnt finansieringen från investeringsanslaget i sina låneavtal med små och medelstora företag. I det avseendet fullgjorde de finansiella intermediärerna inte sina avtalsenliga skyldigheter, och slutmottagarna informerades inte om att finansieringen kom från investeringsanslaget.

23

Många krediter till finansiella intermediärer kompletteras med olika typer av tekniskt stöd⁹. Meningen var att även slutmottagarna skulle ta del av det tekniska stödet i form av utbildning i arbetsledning och projektutveckling, men när det gällde de granskade krediterna fann vi att de finansiella intermediärerna inte hade informerat de små och medelstora företagen om möjligheten att få sådant tekniskt stöd.

Kapitalinvesteringar

24

Enligt Cotonouavtalet får investeringsanslaget användas för att tillhandahålla riskkapital i form av förvärv av andelar i eget kapital som normalt ska avse icke-kontrollerande minoritetsinnehav¹⁰. Andelarna i eget kapital ger små och medelstora företag tillväxtkapital som främjar finansiell integration, jobbskapande och företagrande. När det gäller kapitalinvesteringar har EIB ett gränsvärde för exponeringen på 20 % av kapitalbeloppet. Vid utgången av 2014 utgjorde investeringsanslagets andelar i eget kapital 13 % av kapitalbeloppet.

25

Investeringsanslagets kapitalinvesteringar görs både direkt – genom förvärv av andelar i ett företag – och indirekt genom en riskkapitalfond (se exemplet i **ruta 3**). Jämfört med lån kräver kapitalinvesteringar aktivare förvaltning från EIB. EIB företräds normalt i rådgivande fondkommittéer och kan där se till att åtgärderna är i linje med valda strategier och med EU:s utvecklingspolitik. Riskkapitalfonder har också mål vad gäller sociala konsekvenser (se exemplet i **ruta 8 – Mikrokreditfond**).

9 Till exempel riskbedömningar, noggranna kontroller, utbildning i arbetsledning och projektutveckling.

10 Artikel 2 i bilaga II till Cotonouavtalet.

Ruta 3

Exempel på investering genom en riskkapitalfond

Inom investeringsanslaget har man beviljat en investering på 10 miljoner euro i en riskkapitalfond som inrättats för investeringar i medelstora företag i östafrikanska länder. EIB är företräd i fondens rådgivande kommitté. Investeringsstrategin är att skaffa strategiska minoritetsandelar i medelstora företag med goda tillväxtförutsättningar. Avsikten är att göra investeringar med en innehavsperiod på fyra till sex år i upp till 14 olika företag. Man riktar främst in sig på varor, detaljhandel, finansiella tjänster, telekommunikation och tillverkning.

Fondens första investering var en andel i ett uppköp av Tanzanias ledande producent av kroppsvårdsprodukter. Uppköpet gjordes i ett konsortium med en stor internationell bank och en annan riskkapitalförmedlare.

Direktinvestering i infrastrukturprojekt

26

I många AVS-länder råder stor brist på grundläggande infrastruktur. Investeringsanslaget stöder infrastrukturprojekt för elförsörjning och elproduktion, telekommunikation, vatten och avlopp samt transporter, hälsa och utbildning. Stödet har särskilt inriktats på projekt som gäller förnybar energi och klimatförändring. Infrastrukturprojekt kan skapa hållbar tillväxt, ge arbetstillfällen och förbättra den regionala integrationen.

27

Vi kom fram till att alla de granskade infrastrukturprojekten var i linje med EU:s övriga åtgärder för utvecklings-samarbete (se exemplet i **ruta 4**).

Investeringsanslaget ger tillgång till långsiktig finansiering och lån i lokal valuta och åstadkommer en katalysatoreffekt

28

Vi undersökte om insatserna inom investeringsanslaget gav det förväntade mervärdet. Idag ser marknaden annorlunda ut, men under investeringsanslagets första år var EIB en av få aktörer på marknaden som erbjöd långsiktig finansiering i lokal valuta till den privata sektorn. Anslaget hade även en katalysatoreffekt genom att den lockade ytterligare finansiering.

Ruta 4

Exempel på ett infrastrukturprojekt

Inom investeringsanslaget investerades 30 miljoner euro i det gaseldade kraftverket i Kribi, som är ett naturgaseldat värmekraftverk i Kamerun. Kraftverket, vars projektkostnader uppgår till totalt 253 miljoner euro, är det första i sitt slag i landet och kommer att ge över 160 000 hushåll, lokala företag och småföretag elektricitet. Projektets mål är att möta den ökande inhemska efterfrågan på el, främja handel och skapa jobb och ekonomisk tillväxt.

Långsiktig finansiering

29

I alla sektorer är investeringar normalt hållbarare om de innebär långsiktig finansiering. När finansieringen ges i form av krediter till finansiella intermediärer ger långsiktig finansiering bankerna möjlighet till ytterligare säker finansiering. Det är en fördel för bankernas vidareutlåning till små och medelstora företag som behöver finansiering. I det granskade urvalet var den genomsnittliga längden på lån till finansiella intermediärer nio år.

30

EIB är inte ensam i detta avseende eftersom de flesta andra institut för utvecklingsfinansiering också tillhandahåller långsiktig finansiering. Investeringsanslagets utlåning i form av krediter har dock ökat markant de senaste åren. Vid utgången av 2014 utgjorde krediterna 28 % av investeringsanslagets portfölj, jämfört med 14 % vid utgången av 2010. Den ökade andelen återspeglar den fortsatta betydelsen av den långsiktiga finansiering som investeringsanslaget erbjuder (se *ruta 5*).

Ruta 5

Investeringsanslagets krediter 2011–2014 (miljoner euro)

Land/region	2011	2012	2013	2014	Totalt
Botswana				20,00	20,00
Dominikanska republiken	15,50		1,00		16,50
Ghana	8,00		20,00	20,00	48,00
Haiti	8,00				8,00
Kenya	13,50	76,50		50,00	140,00
Mali			15,00		15,00
Moçambique				5,00	5,00
Nigeria		100,17	120,00	50,00	270,17
Regionalt – Afrika				80,11	80,11
Regionalt – Västindien	50,00				50,00
Regionalt – Östafrika	4,00	60,00	114,00	152,00	330,00
Regionalt – Södra Afrika				25,50	25,50
Regionalt – Västafrika	10,00				10,00
Rwanda	8,00				8,00
Seychellerna		5,00			5,00
Zambia				25,00	25,00
Totalt	177,00	241,67	270,00	427,61	1 056,28

Källa: EIB.

Finansiering i lokal valuta

31

I de fall det är möjligt och lämpligt uppmanas EIB att tillhandahålla lån i lokal valuta för att undvika valutarisker för slutmottagaren¹¹. Enligt EIB:s interna kreditriskpolicy ska utlåningen i lokal valuta begränsas till 20 % av det totala kapitalbeloppet från investeringsanslaget. Finansieringen i lokal valuta var högre än någonsin tidigare under perioden 2011–2014, både räknat i årlig volym och i andel av investeringsanslagets portfölj. Vid utgången av 2014 utgjorde det belopp som lånats ut i lokal valuta 18,1 % av det totala kapitalbeloppet från investeringsanslaget.

32

Att tillhandahålla lån i lokal valuta är ett bra sätt att öka investeringsanslagets utvecklingseffekt. Det är ett initiativ som har välkomnats av många finansiella intermediärer i AVS-länderna (se exemplet i **ruta 6**).

33

Finansiering i lokal valuta tillhandahålls även av andra utvecklingsfinansinstitut, och några finansiella intermediärer kan bära valutarisken själva. Men det finns fortfarande stor efterfrågan på lån i lokal valuta, och EIB spelar en viktig roll när det gäller att tillgodose detta behov.

11 Artikel 5 c i bilaga II till Cotonouavtalet.

Ruta 6

Mikrokrediter i Haiti

Ett mikrofinansinstitut i Haiti fick en kredit för att kunna utöka sin portfölj i samband med återuppbyggnaden efter jordbävningen. De stödmottagare som man riktar sig till är enskilda företagare och mycket små företag i stadsområden som huvudsakligen sysslar med handel, hantverk och tjänster. Det belopp som tillhandahölls genom investeringsanslaget, motsvarande tre miljoner euro, betalades ut i lokal valuta (haitiska gourdes). Valutarisken bärs helt inom investeringsanslagets ram. Initiativet ger små lokala företag tillgång till finansiering.

Katalysatoreffekt

34

Enligt Cotonouavtalet ska investeringsanslaget ha en katalysatoreffekt genom att underlätta mobiliseringen av långfristig lokal finansiering och uppmuntra utländska privata investerare och långgivare att engagera sig i projekt i AVS-staterna¹².

35

En enkel metod för att ta fram katalysatoreffekten är att beräkna skuldsättningsgrader genom att dela det totala belopp som investerats i projekten med det totala belopp som tillhandahållits genom investeringsanslaget. Enligt information från intervjuer med finansiella intermediärer och slutmottagare har det granskade urvalet av 20 projekt som får stöd från investeringsanslaget följande skuldsättningsgrader (se **ruta 7**).

12 Artikel 3.1 b i bilaga II till Cotonouavtalet.

Skuldsättningsgrad

Finansieringsinstrument	Skuldsättningsgrad	Kommentarer
Infrastrukturprojekt och direkta lån	4,6	Total projektkostnad delat med det belopp från investeringsanslaget som använts till att ingå åtaganden
Krediter	3,2	Finansiering genom investeringsanslaget upp till 50 % av de totala projektkostnaderna
Eget kapital	7,1	Totalt eget kapital delat med det belopp från investeringsanslaget som använts till att ingå åtaganden

Källa: Europeiska revisionsrätten.

36

Investeringsanslagets effekt när det gäller att mobilisera ytterligare medel är ibland svår att bedöma. Hur man mäter effekten beror på om investeringsanslaget bedöms ha "anslutit sig" (EIB tillfrågades av ett annat utvecklingsfinansinstitut att delta i ett projekt) eller "tagit initiativet" (EIB startade projektet).

37

Katalysatoreffekten anses dock innefatta mer än bara mobiliseringen av finansiering. Investeringsanslagets mervärde ligger också i den ökade trovärdigheten som EIB:s deltagande ger. Högre trovärdighet stärker andra långgivares och givares förtroende och lockar dem att engagera sig i specifika projekt (se exemplen i **ruta 8**).

Projekt med en stark katalytisk effekt

Vindkraftspark vid Turkanasjön

Investeringsanslaget deltar i finansieringen av en vindkraftspark för 623 miljoner euro vid Turkanasjön som är en av de största enskilda privata investeringar som någonsin gjorts i Kenya och den största vindkraftsparken i Afrika söder om Sahara. Finansieringen från investeringsanslaget uppgår till 150 miljoner euro. Det är ett projekt där investeringsanslaget har visat sig ha en stark katalysatoreffekt: EIB:s deltagande har varit avgörande för att uppmuntra andra investerare att engagera sig.

Mikrokreditfond

Investeringsanslaget har använts för en finansiering på fem miljoner euro i en mikrokreditfond som riktar sig till mikrofinansinstitut och små producenter som är verksamma inom rättvis handel i hela Afrika. Det totala mobiliserade kapitalet var 22 miljoner euro. Fonden startades ursprungligen av tre enskilda organisationer. Utan stöd från investeringsanslaget skulle projektet högst sannolikt inte ha genomförts.

38

Utifrån vårt revisionsarbete drar vi slutsatsen att investeringsanslaget ger mervärde till EU:s utvecklingsarbete med AVS-länderna. Investeringsanslaget är i linje med EU:s utvecklingsarbete med AVS-länderna, ger tillgång till långsiktig finansiering och lån i lokal valuta och har en katalysatoreffekt.

39

Investeringsanslagets överensstämmelse med EU:s övriga utvecklingsarbete med AVS-länderna har förbättrats ytterligare sedan EIB började med projekt med högre risk via EU-AVS-programmet för etisk finansiering (se punkt 15).

40

I Kenya konstaterade vi att de finansiella intermediärerna inte helt och hållet uppfyllde kravet på att investeringsanslaget ska nämnas i avtalet om vidareutlåning med små och medelstora företag (se punkterna 21–22).

Rekommendation 1 **Systematiskt omnämnande av investeringsanslaget i avtal om vidareutlåning**

EIB bör försäkra sig om att de finansiella intermediärerna nämner investeringsanslaget i sina avtal om vidareutlåning så att slutmottagarna informeras om varifrån finansieringen kommer.

41

Det tekniska stöd som gavs som en komplettering till krediterna riktades inte i tillräcklig utsträckning till slutmottagarna (se punkt 23).

Rekommendation 2 **Föreslå tekniskt stöd som komplement till krediter**

För att öka utvecklingseffekten hos små och medelstora företag bör EIB tillsammans med de finansiella intermediärerna försäkra sig om att slutmottagarna fullt ut kan dra nytta av det tekniska stödet.

42

Investeringsanslaget spelar en viktig roll när det gäller att ge tillgång till långsiktig finansiering och lån i lokal valuta. Investeringsanslaget har även visat sig ha en positiv katalysatoreffekt (se punkterna 28–37).

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning III, med ledamoten Karel PINXTEN som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 22 september 2015.

För revisionsrätten

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
ordförande

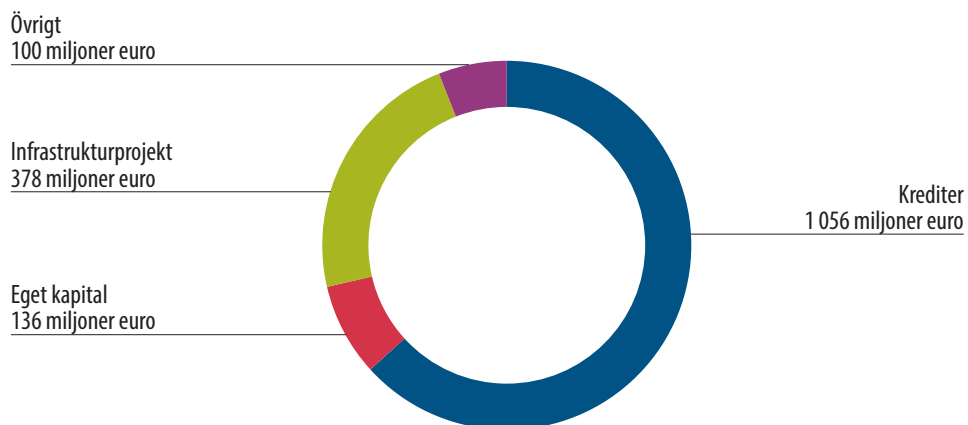
Godkända årliga och ackumulerade insatser, ingångna kontrakt och utbetalningar som gjorts genom investeringsanslaget i AVS-länderna

(miljoner euro)

	2003–2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
Godkända insatser	3 396,3	429,6	617,0	818,0	443,6	5 704,6
Ingångna kontrakt	2 816,1	193,0	355,0	471,5	652,6	4 488,2
Utbetalningar	1 401,4	305,5	315,1	277,2	290,5	2 589,7

Källa: EIB.

Bilaga II

**Fördelning per finansieringsinstrument
Överenskomna belopp mellan 2011 och 2014**

Källa: EIB.

Förteckning över de projekt som revisionsrätten granskade (miljoner euro)

Nr	Land	Kontraktetsnamn	Överenskomna belopp inom ramen för investeringsanslaget	Totalt projektbelopp ¹³	År för undertecknande	Sektor/ Instrument
1	Kamerun	Gaseldat kraftverk i Kribi	29,5	260	2012	INFRA (Energy)
2	Haiti	ACME Haiti – lån i lokal valuta	3,0	6	2011	Kredit
3	Kenya	Vindkraftspark vid Turkanasjön	150,0	623	2014	INFRA (Energy)
4	Kenya	Family Bank PEFF	10,0	20	2013	Kredit
5	Kenya	Housing finance (bostadsfinansiering)	20,0	50	2012	Kredit
6	Kenya	Family Bank – mikrokrediter	10,0	20	2013	Kredit
7	Kenya	Shelter Afrique	15,0	38	2013	Stadsutveckling
8	Malawi	Malawi credit line	15,0	30	2013	Kredit
9	Mauritius	Mauritius Airport Hotel	8,0	21	2012	Turism
10	Nigeria	Access Bank	50,0	125	2012	Kredit
11	Regionalt – Afrika	ADENA Fund	12,0	100	2011	Eget kapital
12 a	Regionalt – Afrika	EDFI/EFP-Proparco	En del av åtagandet på 100 miljoner euro till EDFI–EFP	75	2013	Lån
12 b	Kenya	EDFI/EFP-FMO		45		Kredit
13	Regionalt – Afrika	Catalyst Fund	8,93	125	2011	Eget kapital
14	Regionalt – Afrika	Convergence ICT Fund	19,25	145	2012	Eget kapital
15	Regionalt – AVS-länderna	FEFISOL	5,0	22	2011	Eget kapital
16	Regionalt – Afrika	PTA Bank	80,0	160	2014	Kredit
17	Tanzania	NMB – PEFF	50,0	107	2013	Kredit
18	Tanzania	NMB – Microfinance	20,0	88	2013	Kredit
19	Uganda	Crane Bank	28,0	56	2014	Kredit
20	Uganda	EADB	25,0	50	2012	Kredit

1 Belopp för vilket åtaganden hade ingåtts vid tidpunkten för vår revision.

Sammanfattning

Europeiska investeringsbanken välkomnar slutrapporten från Europeiska revisionsrätten "The ACP Investment Facility (ACP IF) – does it provide added value?". Arbetet har gjort det möjligt att utvärdera enhetlighet och relevans hos ett representativt urval av de projekt som finansieras av investeringsanslaget, när det gäller de utvecklingsmål som Europeiska unionen har fastställt i enlighet med Cotonouavtalet. Samtliga slutsatser och rekommendationer som antagits av tredje avdelningen är enligt vår uppfattning acceptabla.

lakttagelser

Finansieringsformer

26

Investeringsanslaget finansierar grundläggande infrastrukturprojekt i strikt mening (särskilt privata) inom sektorerna energi, transporter, telekommunikation och vatten. Åtgärder inom utbildning och hälsa genomförs för närvarande snarare inom ramen för finansförmedling (antingen kreditramar eller förvärv av andelar i investeringsfonder), bland annat via anslaget för konsekvensorienterad investering som infördes 2014. Målet är att öka tillgången till vård och utbildning, bland annat för de mest sårbara människorna och exempelvis genom att stödja utvecklingen av utbudet från privata företag. Vi planerar emellertid att ingripa mer direkt till stöd för grundläggande infrastruktur inom dessa två sektorer, framför allt genom att lägga till åtgärder som kombinerar resurser, s.k. blending.

Slutsatser och rekommendationer

Rekommendation 1

Den systematiska hänvisningen till finansieringskällan i låneavtalen mellan finansiella mellan-händer och slutmottagare ingår redan som en klausul i alla våra avtal om finansförmedling. Vi åtar oss att bli effektivare när det gäller att kontrollera det faktiska genomförandet av denna klausul. Till följd av den genomförda revisionen har vi redan vänt oss till våra kenyanska samarbetspartner¹ för att effektivt genomföra denna avtalskyldighet, och vi kommer att i framtiden särskilt uppmärksamma denna avgörande aspekt när det gäller synligheten för Europeiska unionens verksamhet inom ramen för Cotonouavtalet.

Rekommendation 2

Även om en betydande del av det tekniska stödet egentligen syftar till att förbättra de lokala finansinstituten kapacitet (bland annat affärsbanker och mikrofinansinstitut), för att åstadkomma en övergripande modernisering av finanssektorn i AVS-länderna, vänder sig programmen för tekniskt stöd i mindre utsträckning till slutmottagarna, entreprenörerna, för att bidra till att fler av de små och medelstora företagens investeringsprojekt kan finansieras av bankerna. Våra senaste insatser när det gäller tekniskt stöd har redan börjat riktas direkt till företagen. Det kan för övrigt noteras att inom ramen för den elfte europeiska utvecklingsfonden (EUF) har EIB för avsikt att fördjupa samarbetet med Europeiska kommissionen, särskilt inom ramen för transaktioner som finansieras genom "blending", vid utveckling av den privata sektorn. Det kommer att göra det möjligt att öka volymen och den typ av tekniskt stöd som ställs till slutmottagarnas förfogande via medel från investeringsanslaget. Diskussioner om vissa konkreta aspekter pågår för närvarande.

¹ Projektet SHELTER-AFRIQUE COMMUNITY DEVELOPMENT.

HUR HITTAR MAN EU:S PUBLIKATIONER?

Gratispublikationer

- Ett enskilt exemplar genom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- Flera exemplar/affischer/kartor hos Europeiska unionens representationer (http://ec.europa.eu/represent_sv.htm), hos delegationer i länder utanför EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sv.htm), genom att kontakta nätverket Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sv.htm) eller ringa 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratis inom hela EU) (*).

(* Varken informationen eller samtalen kostar i regel något (men vissa operatörer, telefonkiosker och hotell kan ta betalt för samtalen).

Avgiftsbelagda publikationer

- Genom EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

AVS-investeringsanslaget, som förvaltas av Europeiska investeringsbanken, är en riskbärande fond som automatiskt förnyas. Det ger stöd till investeringar av privata aktörer och affärsdrivande enheter inom den offentliga sektorn i länderna i Afrika, Västindien och Stillaohavsområdet. Det ger finansiering på medellång och lång sikt genom olika finansieringsinstrument med syftet att uppnå hållbara positiva ekonomiska, sociala eller miljömässiga verkningar. Revisionsrätten drog slutsatsen att investeringsanslaget gav ett mervärde och överlag var i linje med EU:s utvecklingsamarbete med AVS-länderna. Avtalsskyldigheten att informera stödmottagarna om finansiering från EIB/investeringsanslaget fullgörs inte alltid, och tekniskt stöd riktas inte alltid till små och medelstora företag.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Publikationsbyrån